

Transformacja energetyczna w Polsce

Edycja 2019

www.forum-energii.eu

OPRACOWANIE:

Rafał Macuk, Forum Energii

WSPÓŁPRACA:

dr Joanna Maćkowiak-Pandera

dr Aleksandra Gawlikowska-Fyk

Andrzej Rubczyński

DATA PUBLIKACJI:

kwiecień 2019

Forum Energii to think tank działający w obszarze energetyki. Naszą misją jest tworzenie fundamentów efektywnej, bezpiecznej, czystej i innowacyjnej energetyki w oparciu o dane i analizy.

Wszystkie analizy i publikacje Forum Energii są udostępniane nieodpłatnie i mogą być powielane pod warunkiem wskazania źródła i autorów.

SPIS TREŚCI

Główne wnioski	06
Moce zainstalowane	07
Moc zainstalowana w 2018 r.	08
Zmiana mocy zainstalowanej w 2018 r. względem 2017 r.	09
Zmiany mocy zainstalowanej	10
Zmiany mocy zainstalowanej OZE	11
Produkcja	12
Produkcja energii elektrycznej w 2018 r.	13
Zmiana produkcji energii elektrycznej w 2018 r. względem 2017 r.	14
Zmiany produkcji energii elektrycznej	15
Zmiany produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych	16

Bilans krajowy	17
Krajowy bilans produkcji i zużycia energii elektrycznej	18
Zmiana zapotrzebowania na energię elektryczną	19
Zmiana zapotrzebowania na moc szczytową	20
Emisje	21
Zmiana emisji gazów cieplarnianych	22
Zmiana emisji gazów cieplarnianych energetyki i ciepłownictwa	23
Emisje gazów, pyłów i substancji szkodliwych z elektroenergetyki	24
Ceny energii elektrycznej	25
Porównanie cen spot energii elektrycznej na rynkach krajów sąsiednich	26
Paliwa	27
Krajowa produkcja węgla kamiennego	28
Bilans handlowy węgla kamiennego energetycznego	29
Krajowe zużycie węgla kamiennego energetycznego w 2017 r.	30
Zużycie krajowe gazu ziemnego	31
Pozyskanie gazu ziemnego	32

Wstęp

Oddajemy do Państwa rąk już drugą edycję naszego przeglądu najważniejszych danych opisujących stan polskiej transformacji energetycznej.

Zeszłoroczny raport sygnalizował powolne rozpoczynanie się procesu zmian w polskiej energetyce. Tegoroczne dane odczytujemy jednak inaczej. Liczby potwierdzają, że dotychczasowy model energetyki się kończy, ale wciąż nie jest jasne, co powstanie w zamian.

Trend stopniowego spadku udziału węgla i dywersyfikacji mixsu utrzymał się. To jednak nie jest efekt przyjętych przez nasz kraj zobowiązań do 2020 i 2030 roku, kierunek zmian nie jest zbieżny z celami Pakietu Zimowego. Modyfikacje polskiego mixsu energetycznego nie wynikają z rosnącej roli OZE, a większego wykorzystania jednostek gazowych. Wolumen energii elektrycznej z inwestycji OZE oddanych w 2018 r. był symboliczny. Emisje gazów cieplarnianych rosną.

Szczególnie zachęcam Państwa do przyjrzenia się danym dotyczącym węgla. Rosnący import nie schodził przez ostatni rok z pierwszych stron gazet. W naszym raporcie pokazujemy, że równoległe do bicia rekordów importu, głównie z Rosji, Polska przestaje być eksporterem tego surowca. Przez dziesięciolecia nauczyliśmy się myśleć o węglu jako filarze bezpieczeństwa energetycznego i bilansu handlowego naszego kraju. Zebrane przez nas fakty dowodzą, że czas o tym zapomnieć.

Z poważaniem
Joanna Maćkowiak-Pandera
Prezes Forum Energii

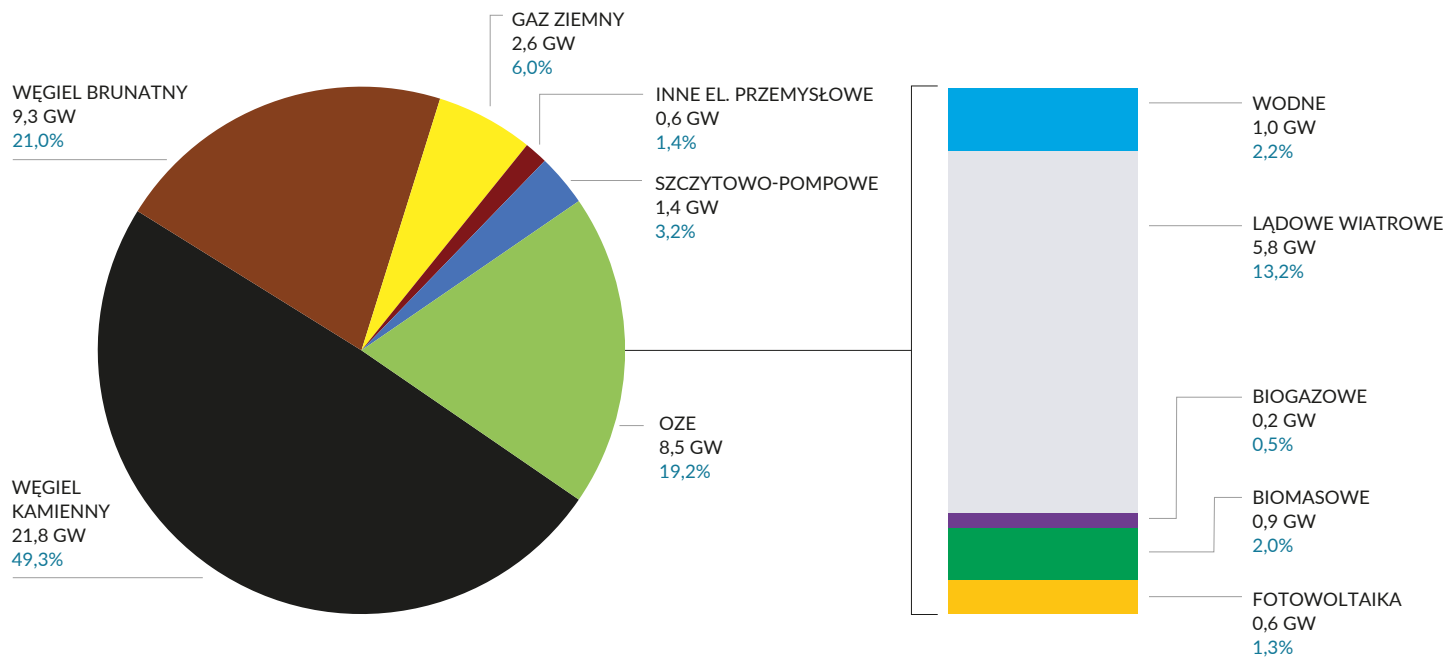
Główne wnioski

- Rośnie udział importu w pokryciu krajowych potrzeb energetycznych. Odnotowano rekordowy import energii elektrycznej, węgla oraz gazu.
- Dywersyfikacja mixu postępuje w kierunku większego wykorzystania jednostek gazowych. Udział węgla utrzymuje się.
- Emisje gazów cieplarnianych rosną, również w energetyce.
- W 2018 r. w Polsce OZE nie rozwijały się. Brakuje nowych inwestycji.

Moce zainstalowane

Moc zainstalowana w 2018 r.

- Udział mocy zainstalowanych w węglu brunatnym i kamiennym zmniejszył się z 72% w 2017 r. do 70% pod koniec 2018 r.
- O 1% zwiększył się udział mocy zainstalowanej jednostek gazowych.

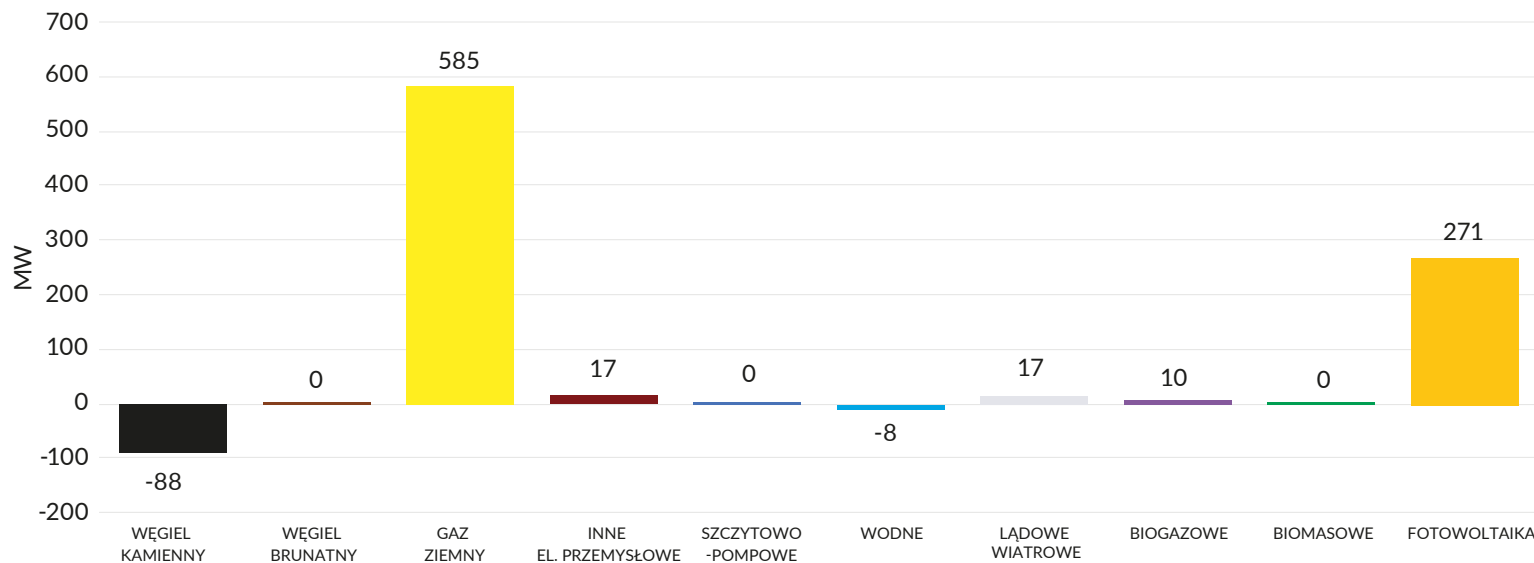
Opracowano na podstawie: ARE

Stan na 31.12.2018

Zmiana mocy zainstalowanej w 2018 r. względem 2017 r.

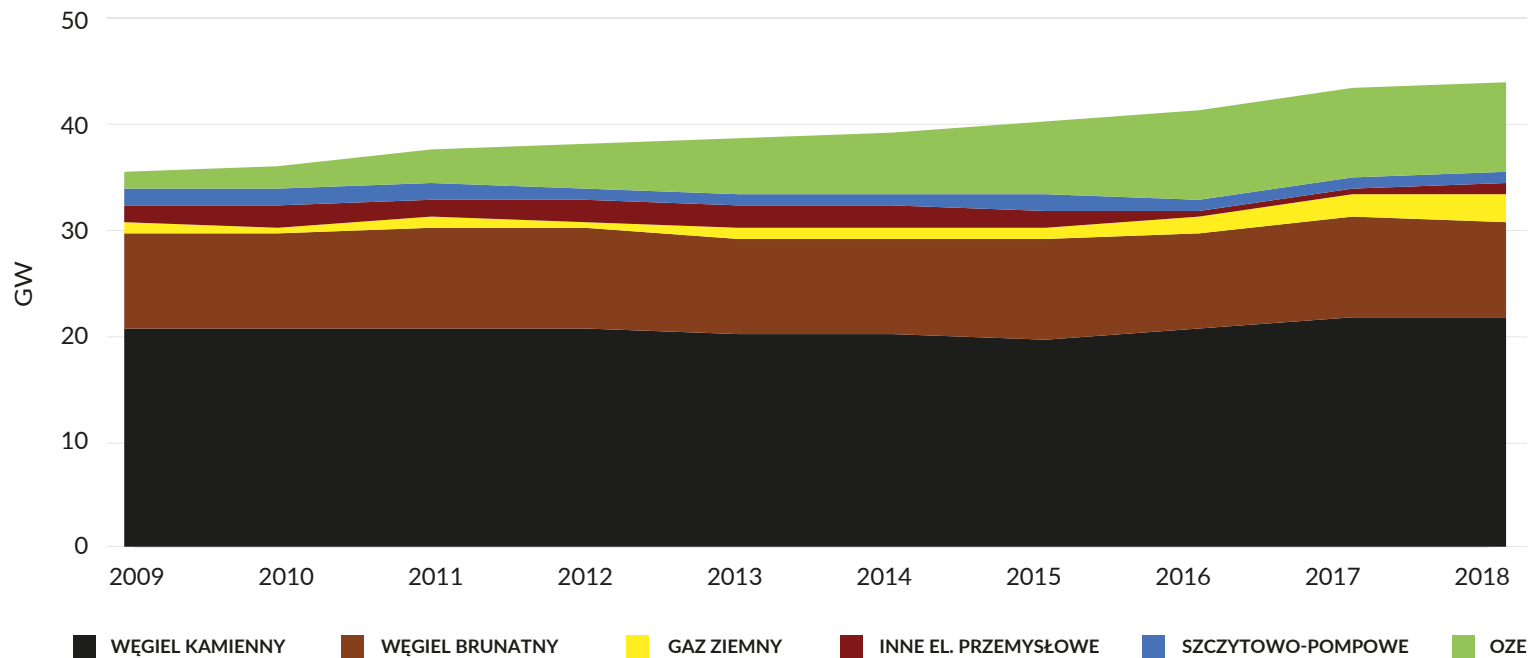
- Wzrost mocy zainstalowanej w jednostkach zasilanych gazem to wynik zakończenia inwestycji w elektrociepłownię przemysłową w Płocku.
- Moc zainstalowana paneli fotowoltaicznych zwiększyła się o ponad 80% rok do roku.

Opracowano na podstawie: ARE

Zmiany mocy zainstalowanej

- W ostatniej dekadzie oddano nowe moce głównie w OZE oraz jednostkach przemysłowych opalanych gazem.

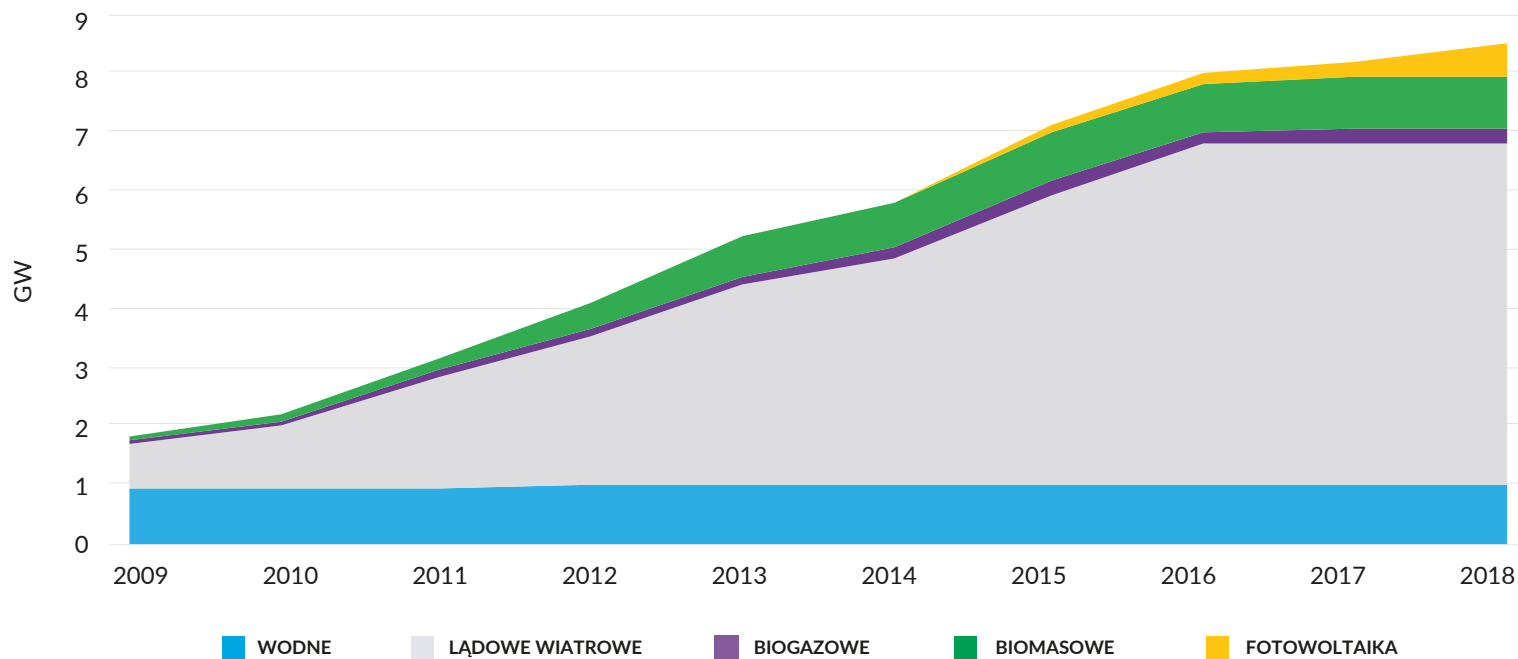

Opracowano na podstawie: ARE

* Od 2016 r. kategoria „el. przemysłowe” podlega dezagregacji ze względu na rodzaj paliwa

Zmiany mocy zainstalowanej OZE

- Trzykrotnie, do 560 MW, zwiększyła się w latach 2016-18 moc zainstalowana PV.
- Inne źródła odnawialne nie rozwijają się od 2016 r.

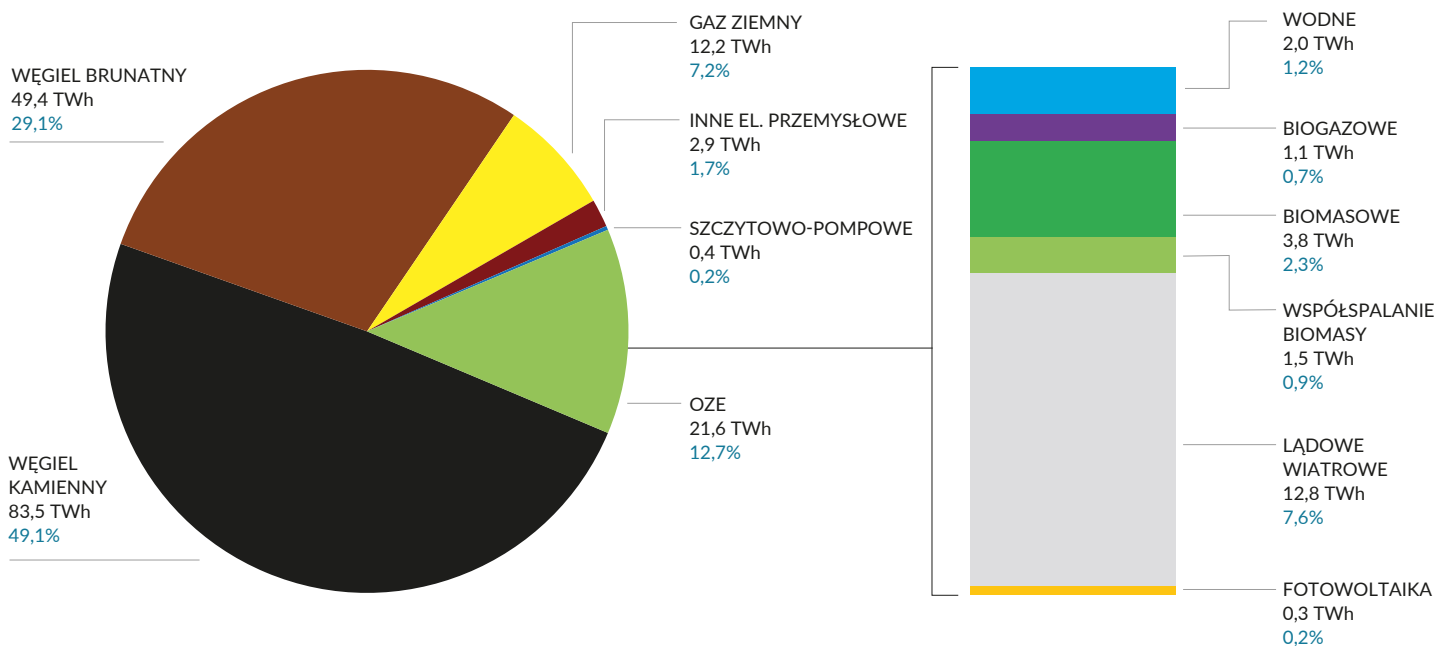

Opracowano na podstawie: ARE

Produkcja

Produkcja energii elektrycznej w 2018 r.

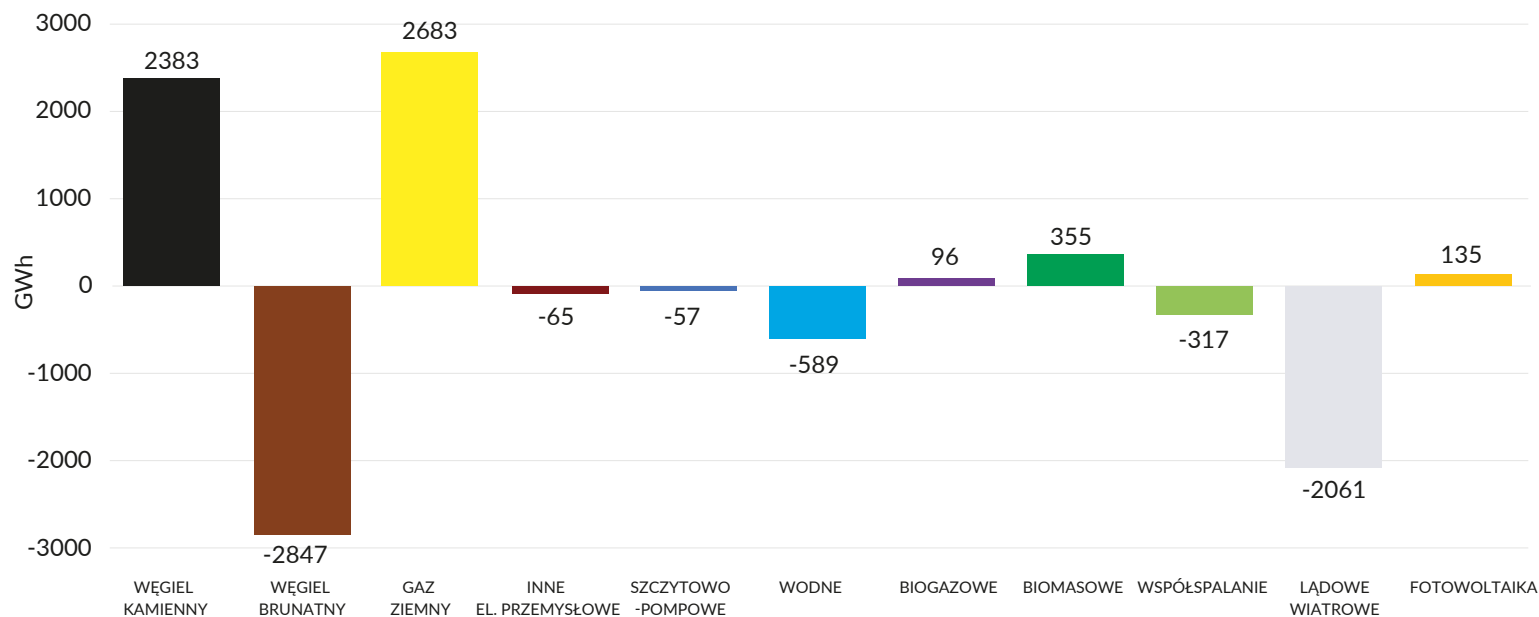
- Węgiel jest najważniejszym paliwem w produkcji energii elektrycznej – jego udział wyniósł 78,1% wobec 78,4% w 2017 r.
- Rośnie znaczenie gazu. Jego udział w miksie energetycznym wyniósł 7,2% wobec 5,6% w 2017 r.
- Udział w produkcji energii elektrycznej z OZE spadł do 12,7% wobec 14,1% w 2017 r.

Opracowano na podstawie: ARE

Zmiana produkcji energii elektrycznej w 2018 r. względem 2017 r.

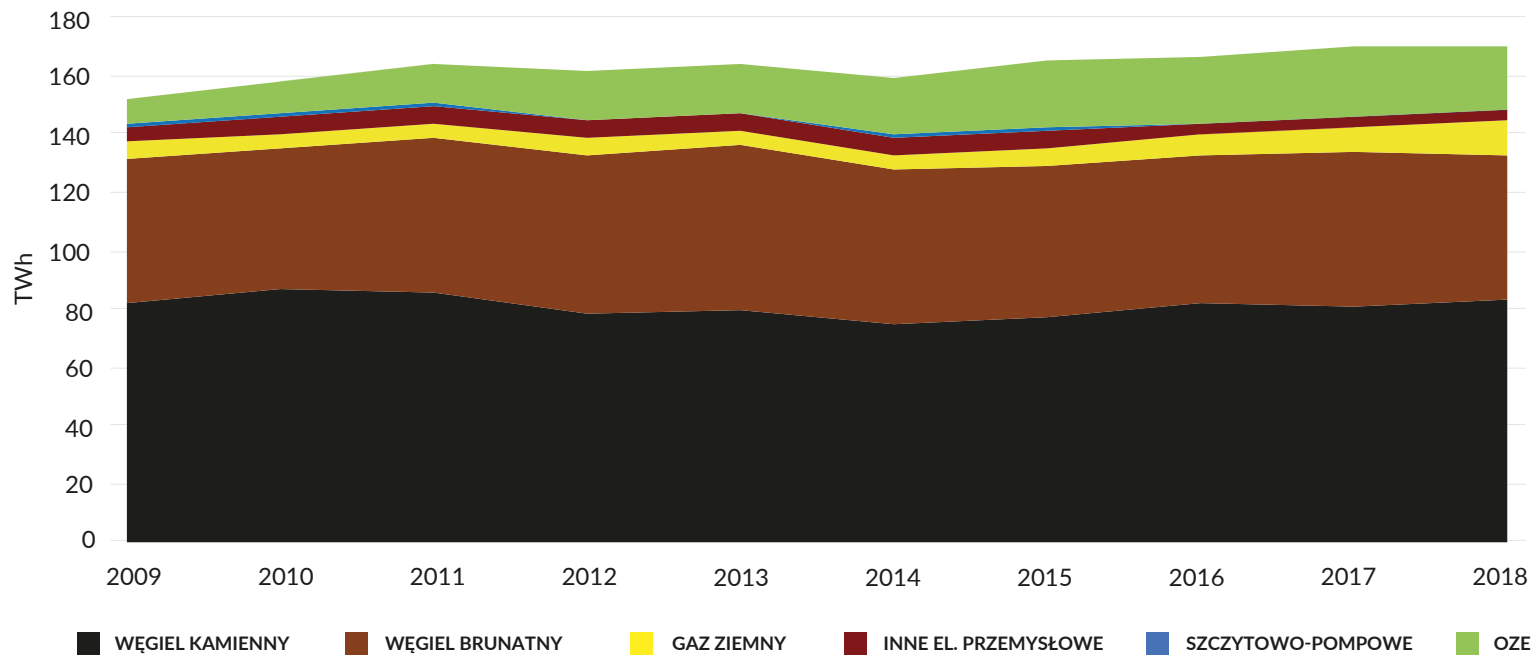
- Zmniejszenie produkcji z węgla brunatnego wynika głównie z odstawienia elektrowni Adamów.
- Zmniejszenie produkcji z lądowych elektrowni wiatrowych jest związane z niekorzystnymi regulacjami prawnymi oraz mniejszą wietrznością.
- Zwiększyła się produkcja energii z węgla i gazu – to skutek oddania do użytku elektrowni w Kozienicach oraz elektrociepłowni w Płocku.

Opracowano na podstawie: ARE

Zmiany produkcji energii elektrycznej

- W ostatniej dekadzie znacząco wzrósł udział gazu ziemnego w miksie energetycznym.
- W pozostałych źródłach zmiany były niewielkie.

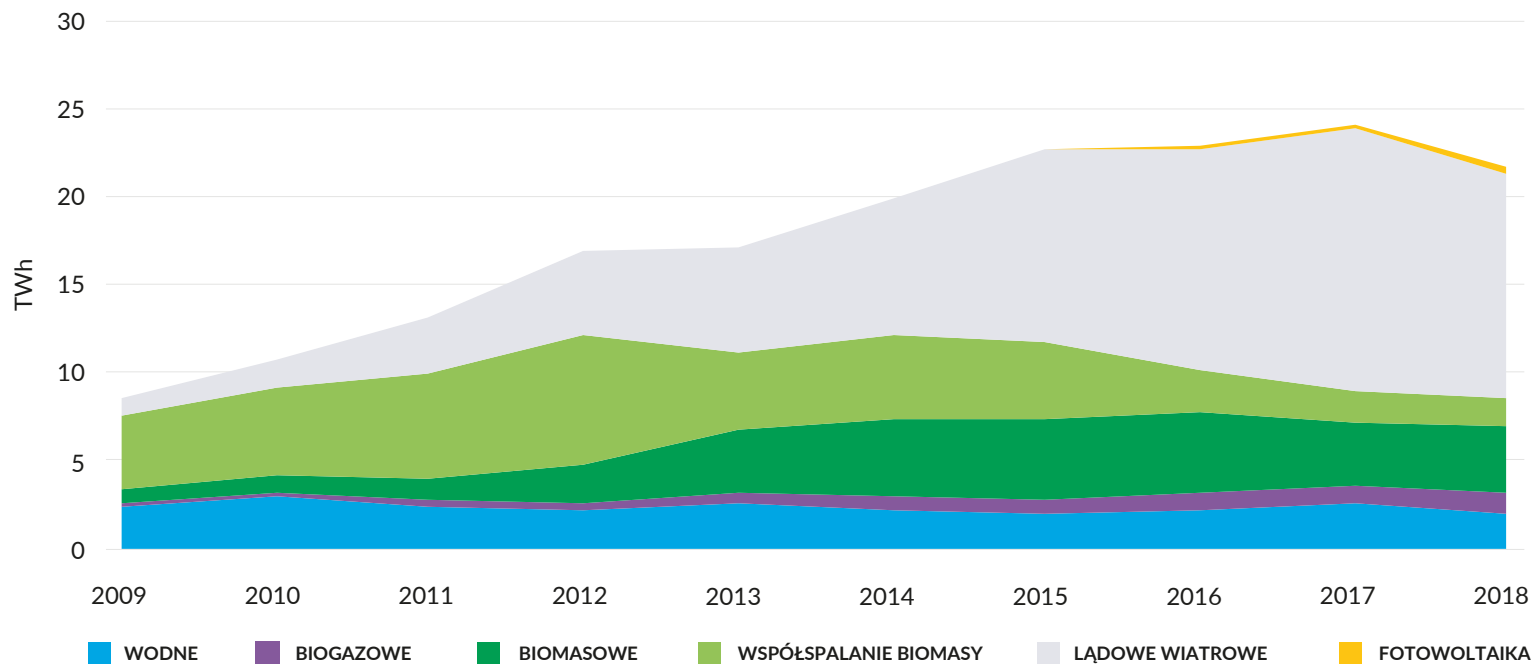

Opracowano na podstawie: ARE

* Od 2016 r. kategoria „el. przemysłowe” podlega dezagregacji ze względu na rodzaj paliwa

Zmiany produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych

- W 2018 r. odnotowano najniższą produkcję oraz najmniejszy udział OZE w miksie po 2014 r.

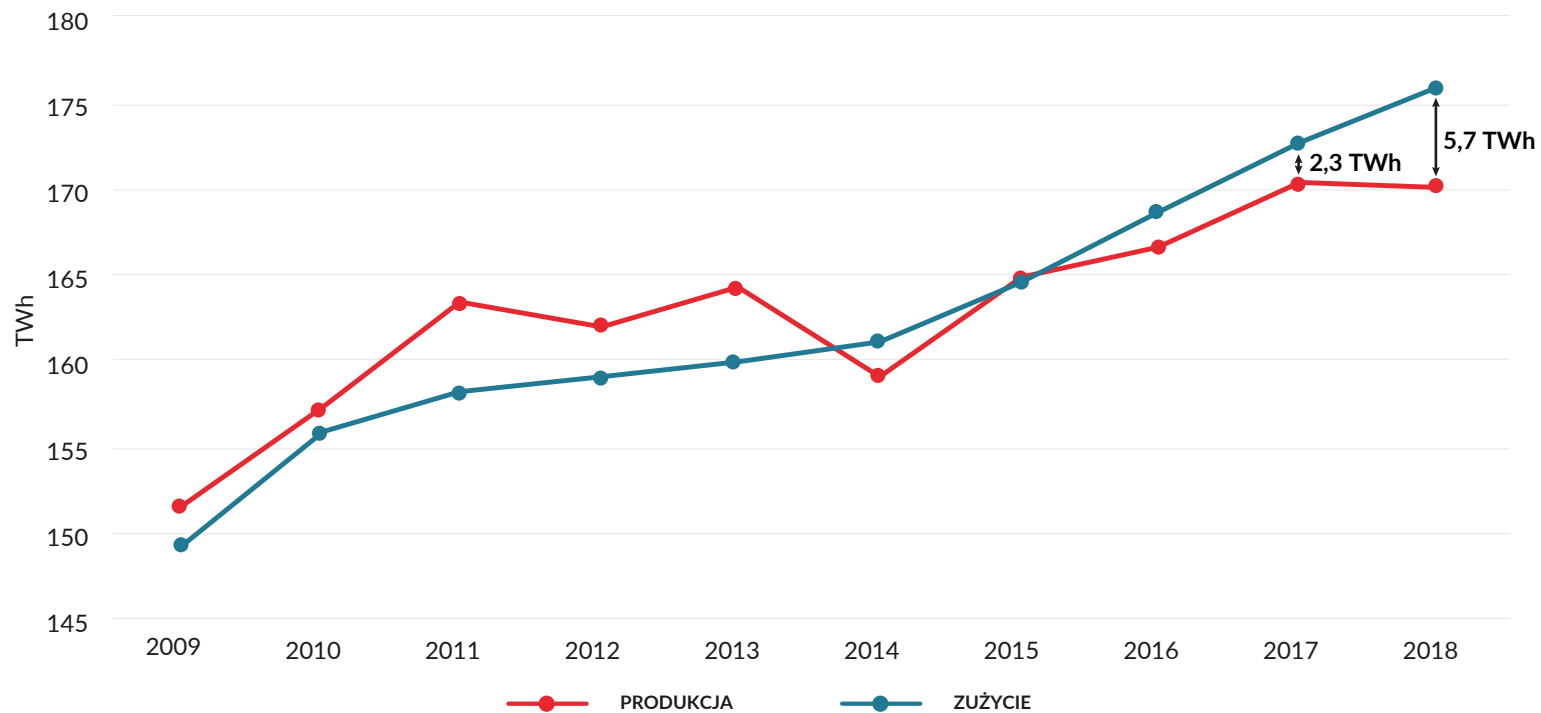
Opracowano na podstawie: ARE

Bilans krajowy

Krajowy bilans produkcji i zużycia energii elektrycznej

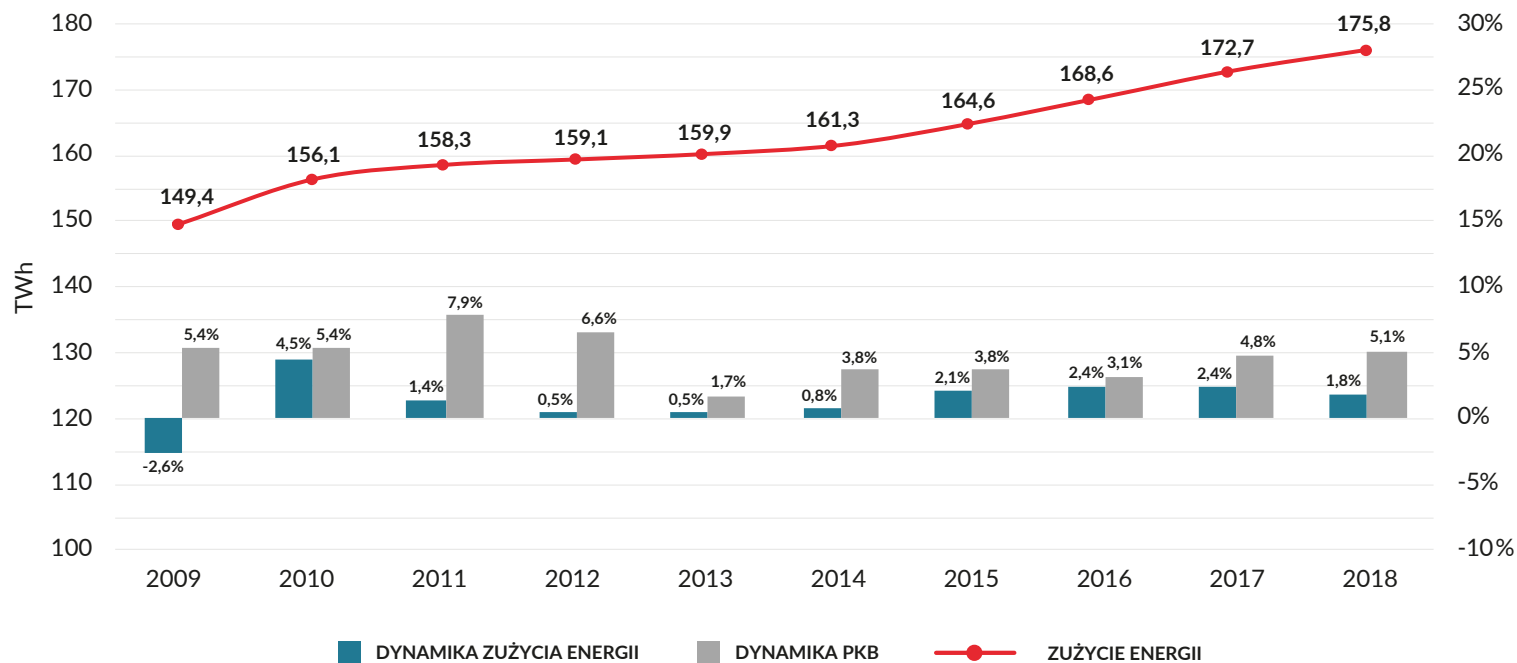
- W 2018 r. produkcja energii elektrycznej utrzymywała się na poziomie z 2017 r.
- Rosnące zapotrzebowanie na energię elektryczną było pokrywane przez import, którego wolumen zwiększył się dwuipółkrotnie.

Opracowano na podstawie: ARE

Zmiana zapotrzebowania na energię elektryczną

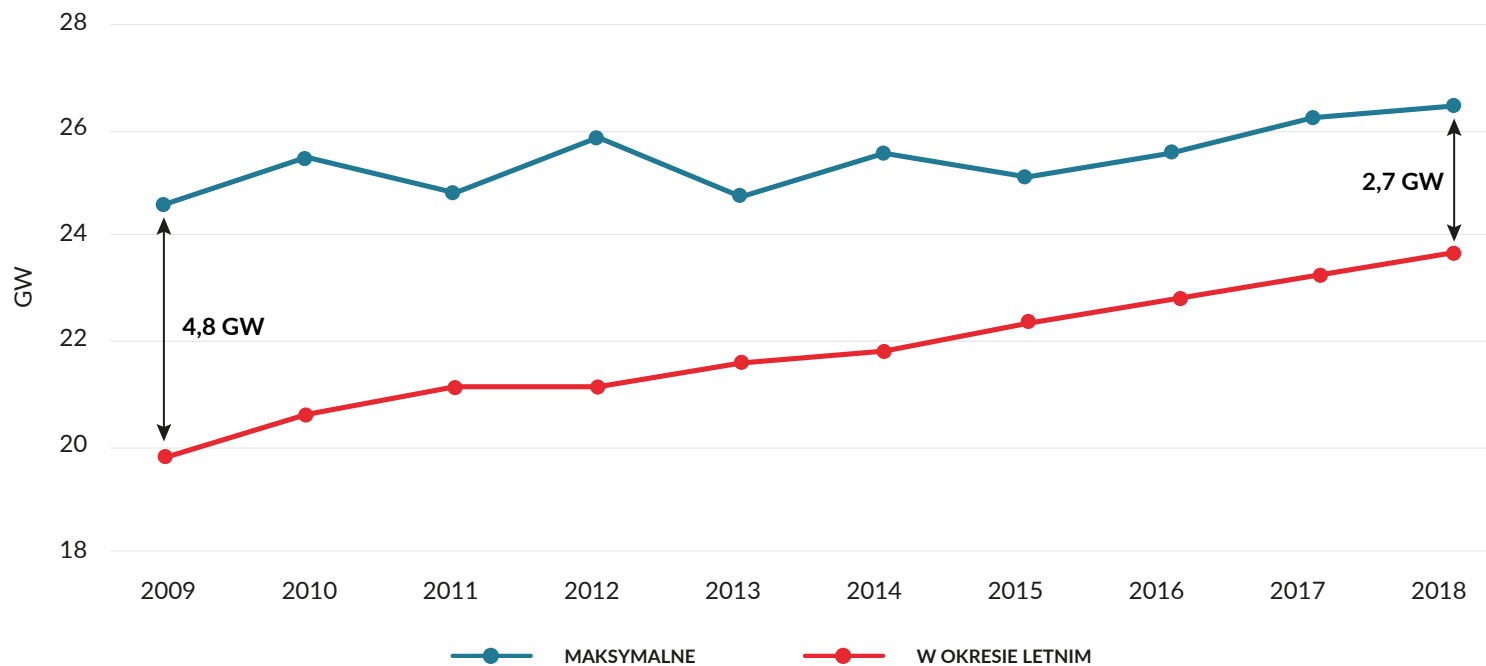
- W latach 2009-18 zapotrzebowanie na energię elektryczną w Polsce rośnie średnio o 1,6%, a w roku ubiegłym o 1,8%.
- PKB rośnie szybciej niż zapotrzebowanie na energię elektryczną.

Opracowano na podstawie: ARE, GUS

Zmiana zapotrzebowania na moc szczytową

- Rośnie roczne maksymalne zapotrzebowanie na moc w systemie – w 2018 r. wyniosło rekordowe 26,45 GW.
- Pogłębia się problem pokrycia szybko rosnącego zapotrzebowania na moc szczytową latem.

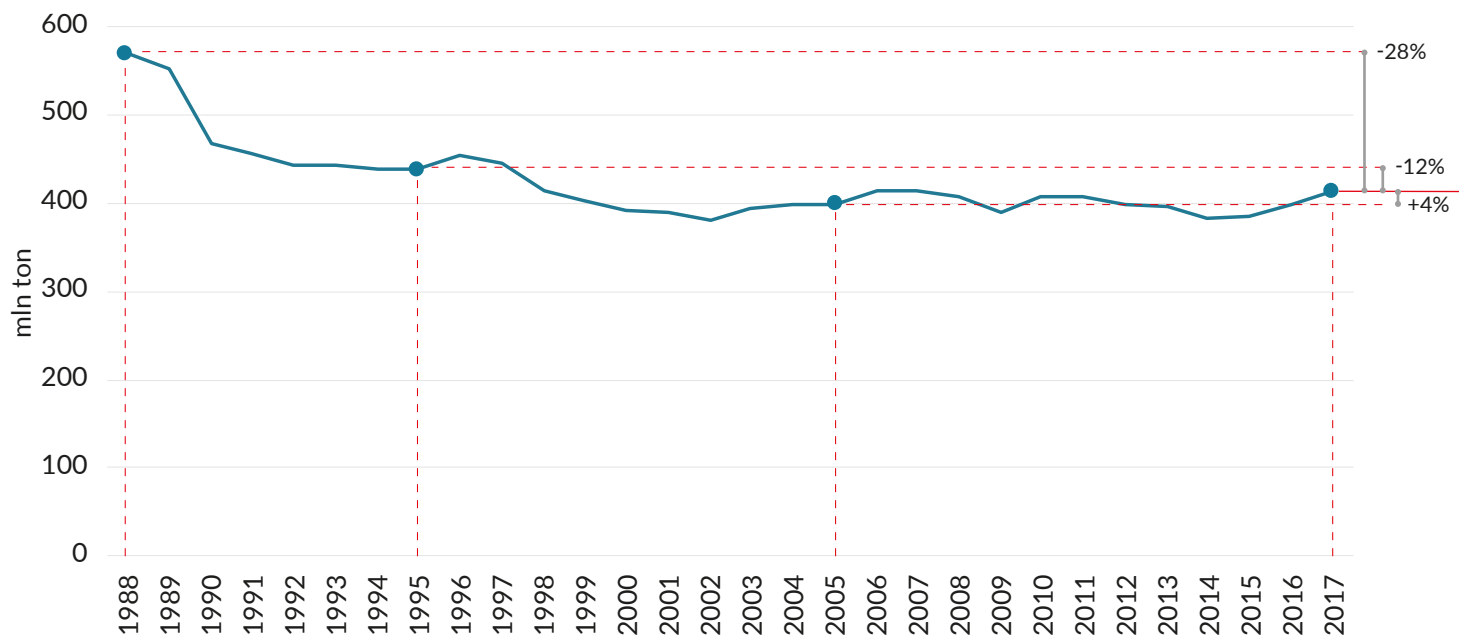

Opracowano na podstawie: PSE

Emisje

Zmiana emisji gazów cieplarnianych

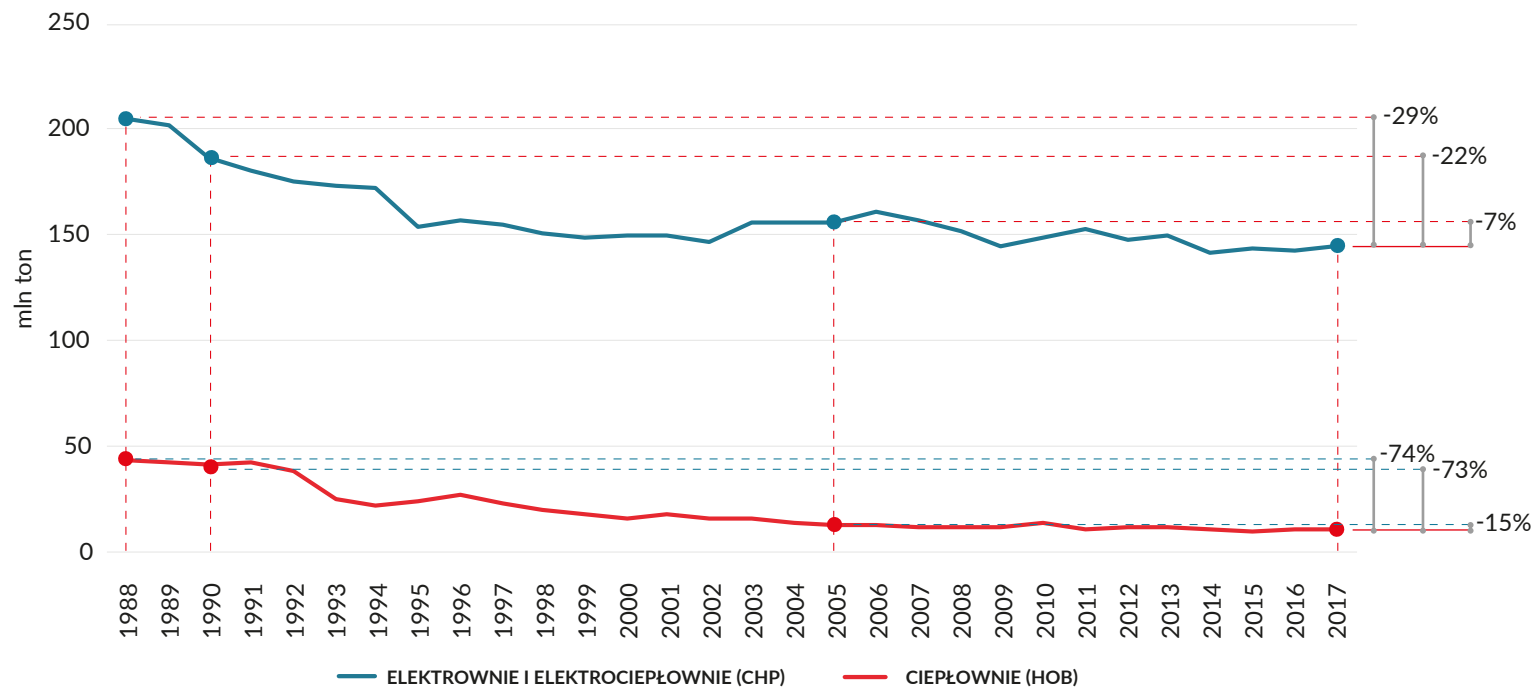
- W 2017 r. całkowite emisje gazów cieplarnianych wzrosły o 16 mln ton, czyli ok. 4% względem roku poprzedniego.
- Trend zwyżkowy utrzymuje się od 2014 r.

Opracowano na podstawie: EEA

Zmiana emisji gazów cieplarnianych energetyki i ciepłownictwa

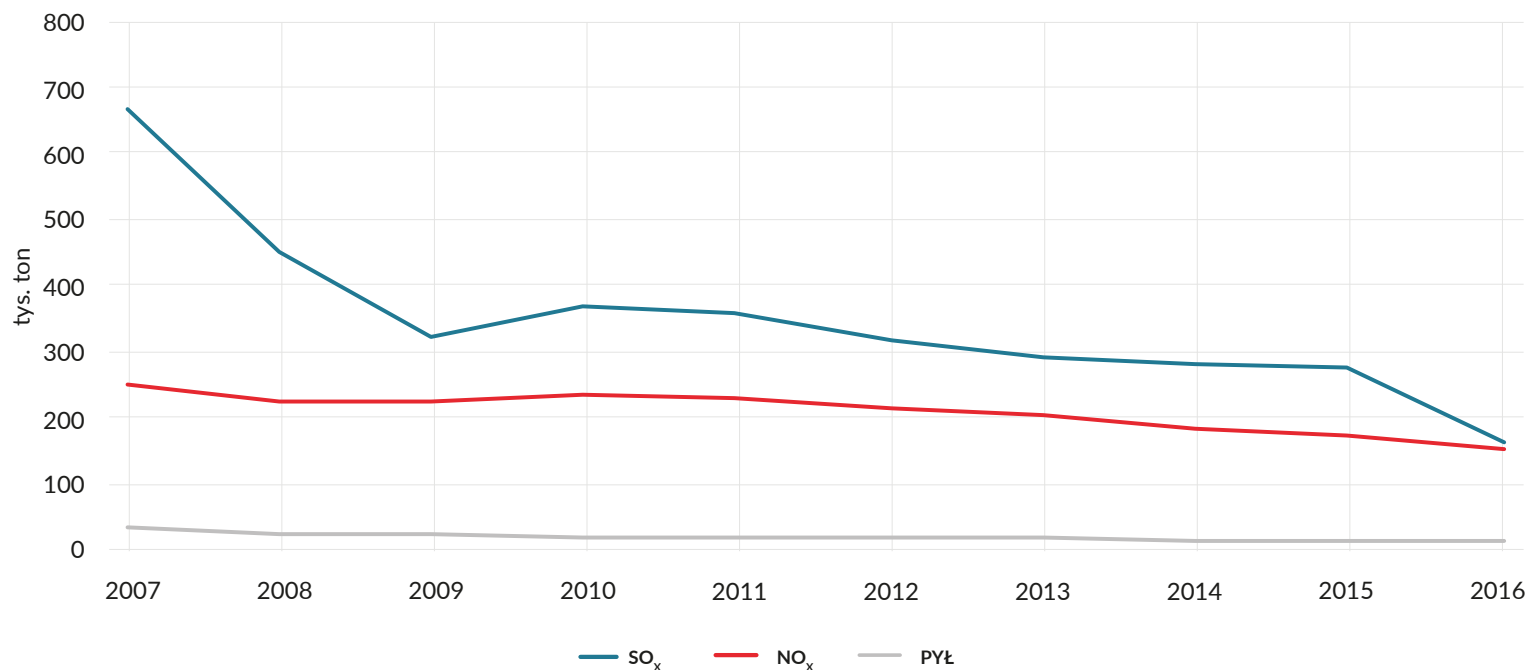
- Emisje z elektroenergetyki wzrosły w 2017 r. o 1% względem roku 2016.
- Emisje z ciepłownictwa utrzymują się na stałym poziomie.

Opracowano na podstawie: EEA

Emisje gazów, pyłów i substancji szkodliwych z elektroenergetyki

- W 2016 r. odnotowano znaczną, ponad 40%, redukcję emisji krajowych SO_x . Ograniczenie emisji jest skutkiem wdrożenia dyrektywy o emisjach przemysłowych.
- W 2016 r. utrzymał się trend redukcji emisji NO_x i pyłów.

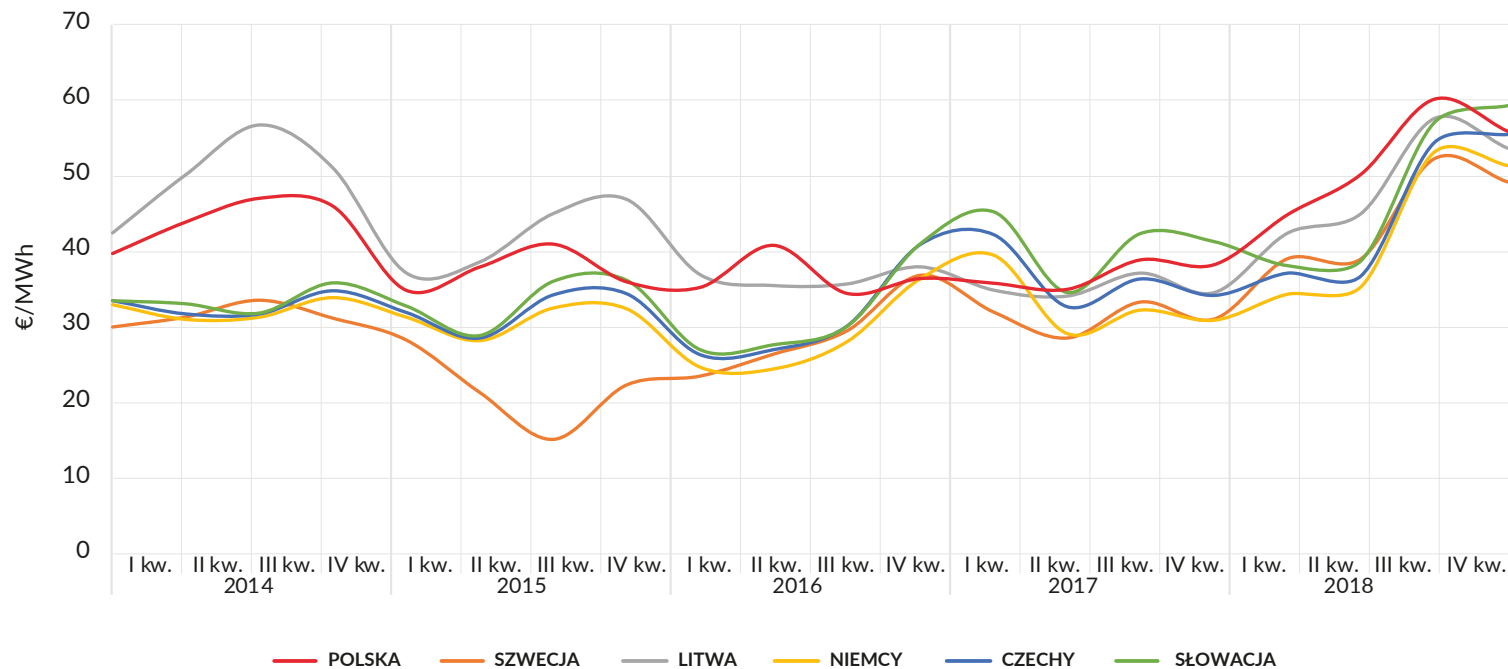
Opracowano na podstawie: GUS

Ceny energii elektrycznej

Porównanie cen spot energii elektrycznej na rynkach krajów sąsiednich

- W 2018 r. w całym regionie odnotowano znaczny wzrost cen energii.
- Widoczne jest postępujące wyrównywanie cen na rynkach sąsiednich w Unii Europejskiej, co jest efektem funkcjonowania wewnętrznego rynku energii elektrycznej.

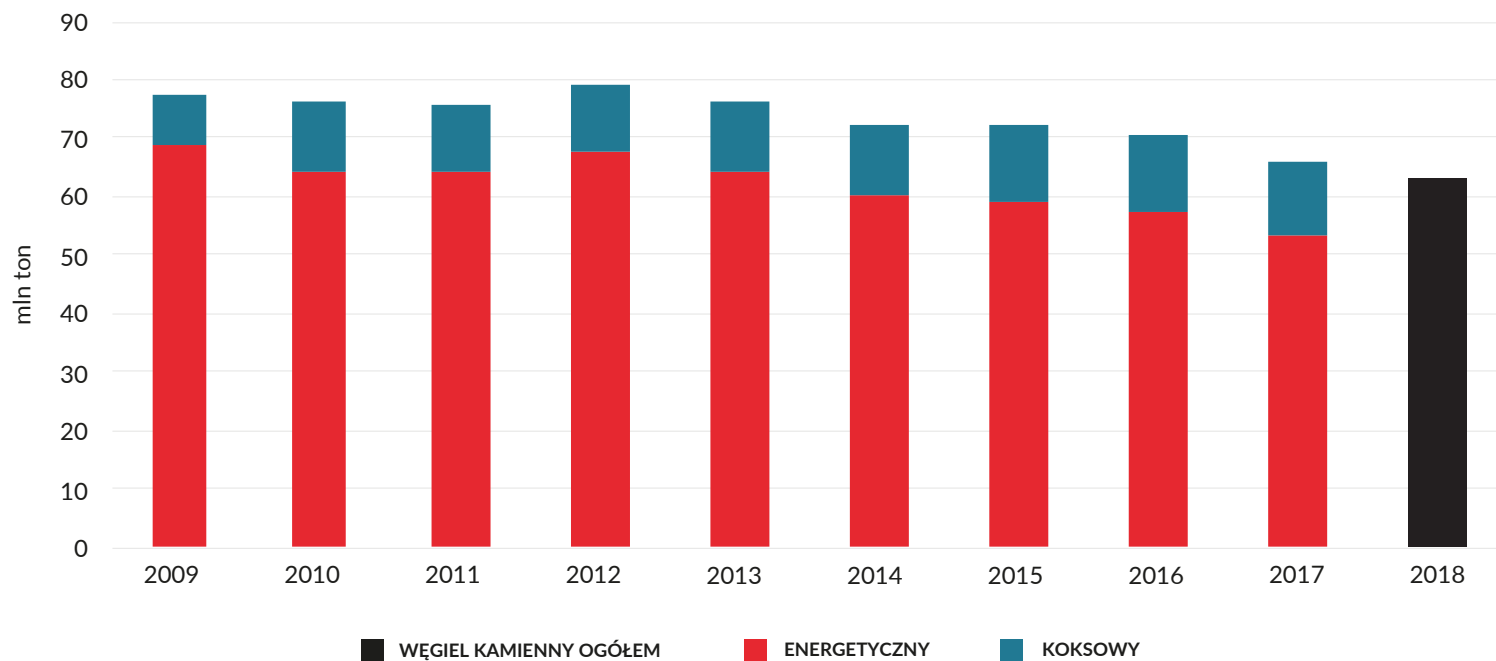

Opracowano na podstawie: TGE, EEX, Nordpool, OTE

Paliwa

Krajowa produkcja węgla kamiennego

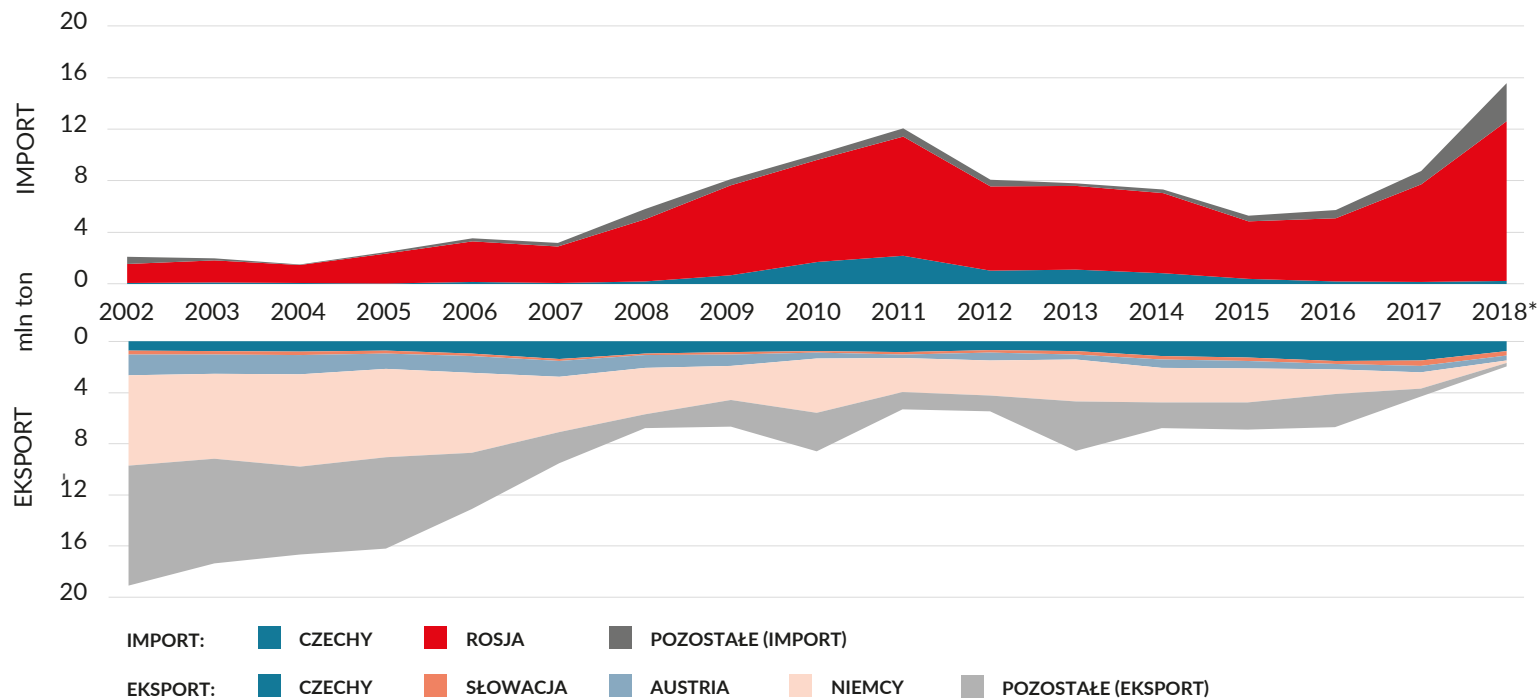
- W 2018 r. o 2 mln ton spadło wydobycie węgla kamiennego w porównaniu do roku 2017.

Opracowano na podstawie: GUS, Polski Rynek Węgla

Bilans handlowy węgla kamiennego energetycznego

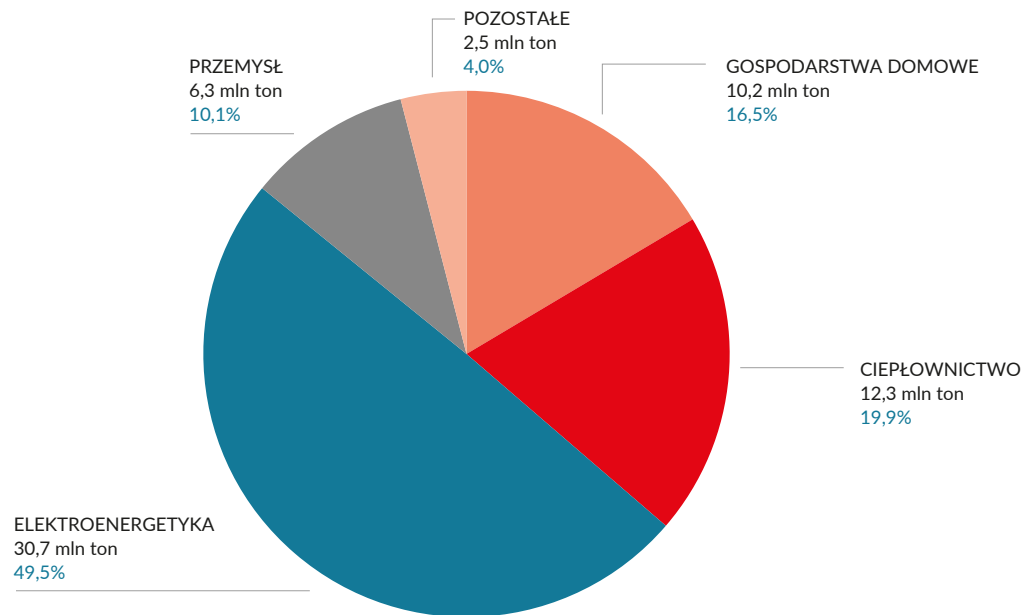
- Import węgla jest rekordowo wysoki, a ponad 78% wolumenu pochodzi z Rosji. Inne główne kierunki importu to Kolumbia, USA oraz Kazachstan.
- Eksport z Polski jest najniższy od 15 lat.

Opracowano na podstawie: Eurostat
*dane wstępne

Krajowe zużycie węgla kamiennego energetycznego w 2017 r.

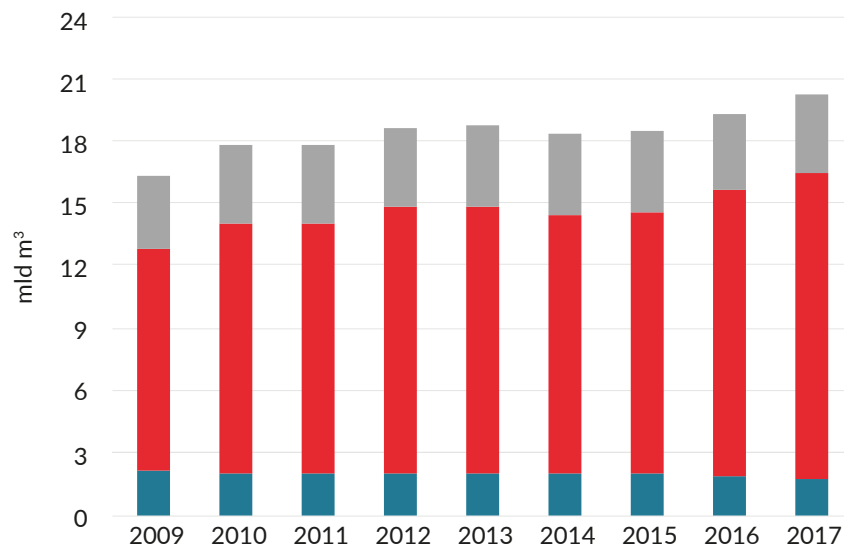
- Prawie połowę węgla energetycznego, 30,7 mln ton, użyto do produkcji energii elektrycznej.
- Do celów grzewczych wykorzystano ponad 40% wolumenu, tj. 25 mln ton.

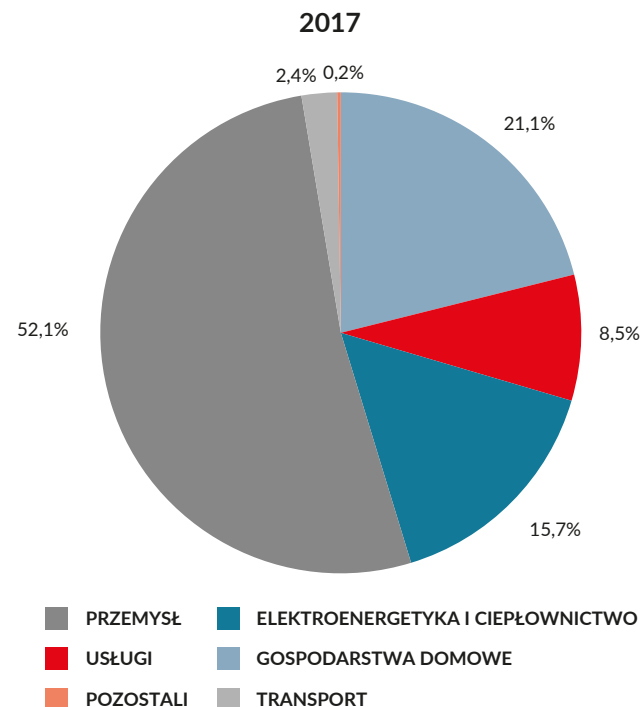
Opracowano na podstawie: GUS, Polski Rynek Węgla

Zużycie krajowe gazu

- W 2017 r. zużycie gazu wysokometanowego wzrosło do 16,4 mld m³, czyli zwiększyło się o ponad 25% w ciągu 9 lat. W tym samym okresie produkcja krajowa zmniejszyła się o 18% i wyniosła 1,7 mld m³.
- Gaz ziemny zaazotowany w całości pochodzi z produkcji krajowej. Jego wykorzystanie utrzymuje się na stałym poziomie ok. 3,8 mld m³ rocznie.

ZAAZOTOWANY
 WYSOKOMETANOWY (SALDO WYMIANY)
 WYSOKOMETANOWY (PRODUKCJA KRAJOWA)

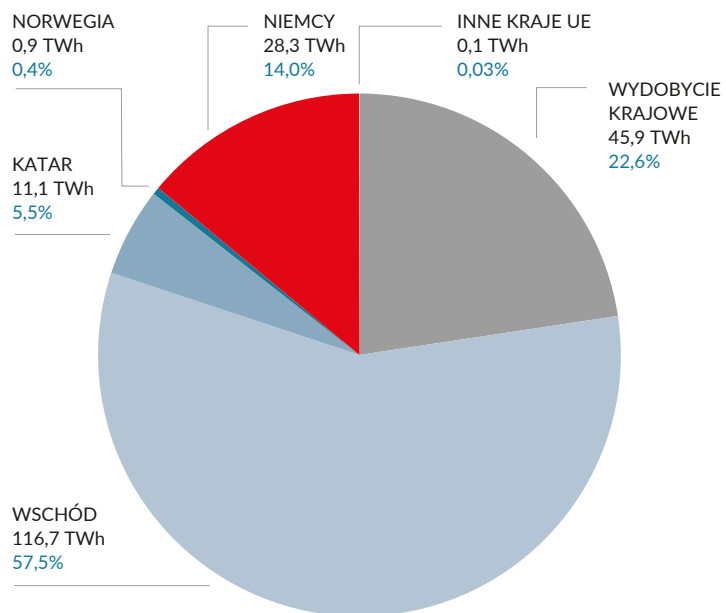

Opracowano na podstawie: GUS, URE, ME

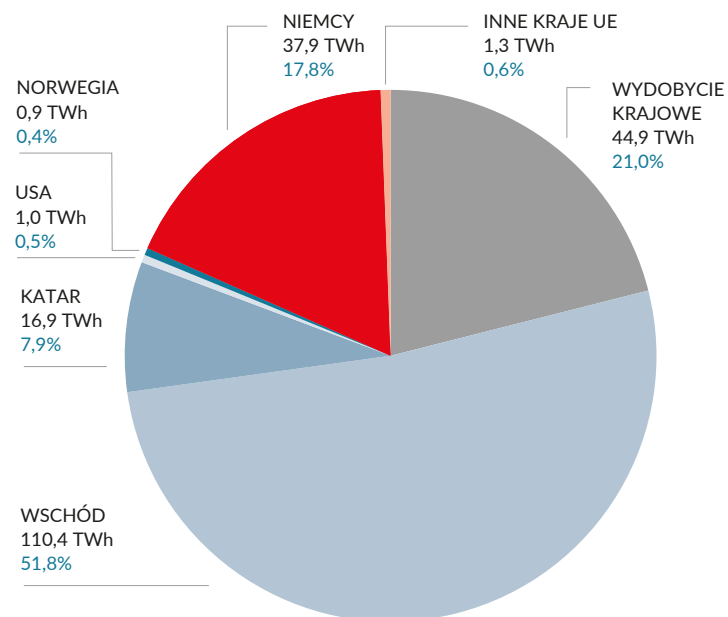
Pozyskanie gazu ziemnego

- Import ze wschodu odpowiada za ponad 50% dostaw gazu.
- W 2017 r. wzrósł import z innych kierunków, głównie dzięki kontraktom na zakup gazu skroplonego.

2016

2017

Opracowano na podstawie: GUS, URE, ME

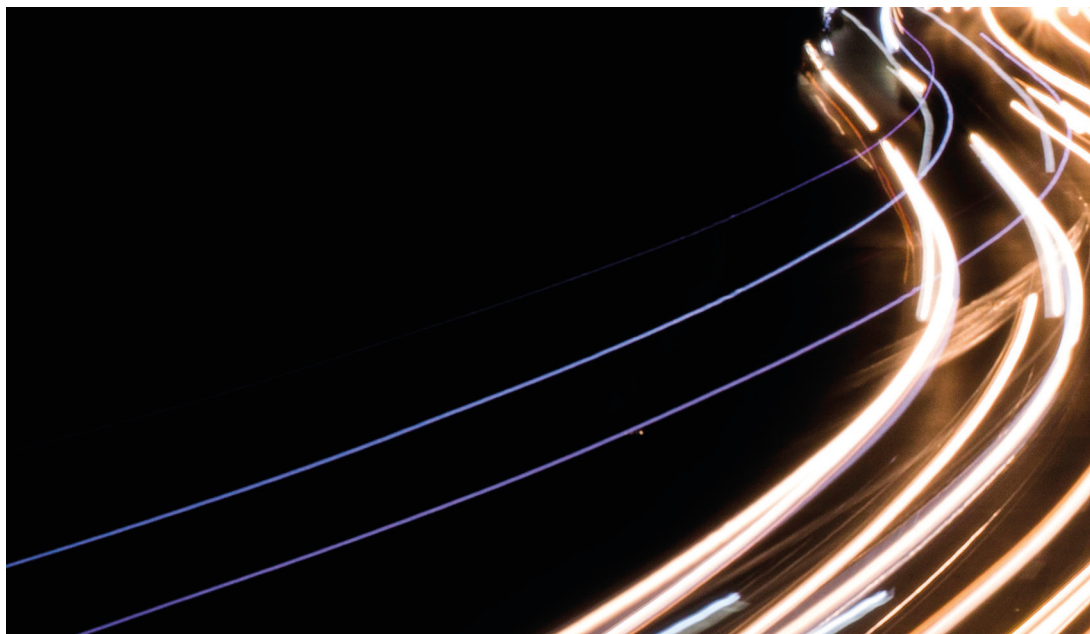

Transformacja
energetyczna w Polsce
Edycja 2019

FORUM ENERGII, ul. Chopina 5A/20, 00-559 Warszawa
NIP: 7010592388, KRS: 0000625996, REGON: 364867487

www.forum-energii.eu